

Utbildningsutskottets betänkande

1987/88:26

om anslag till utbildning för kultur- och informationsyrken (prop. 1987/88:100, bil. 10 delvis)

UbU
1987/88:26

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1987/88:100 (utbildningsdepartementet) under punkten D 12. Utbildning för kultur- och informationsyrken (s. 281–286) jämte motioner.

Propositionen

Regeringen har föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har föreslagits angående designlinjen vid universitetet i Umeå,
2. att riksdagen fastställer planeringsramar i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
3. att riksdagen till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 244 051 000 kr.

Motionerna

1987/88:Ub521 av Jan Hyttring och Björn Samuelson (c.vpk) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om lokalisering till högskolan i Karlstad av allmänpraktisk medielinje om 40 poäng i enlighet med Dramatiska institutets framställan för 1988/89.

1987/88:Ub608 av Birgitta Hambræus och Rune Thorén (c) vari yrkas att riksdagen till den Bebyggelseantikvariska linjen vid Göteborgs universitet för budgetåret 1988/89 anslår 1,5 milj.kr. utöver vad regeringen har föreslagit.

1987/88:Ub626 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

40. att riksdagen beslutar att en allmän linje, informationslinjen, om 120 poäng inrättas vid högskolorna i Örebro, Växjö, Karlstad, Jönköping och Sundsvall–Härnösand fr.o.m. 1988-07-01.

1987/88:Ub694 av Margareta Mörck (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen har anförts om en allmän utbildningslinje för informatörer.

1987/88:Ub703 av Gullan Lindblad m.fl. (m,fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

UbU 1987/88:26

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en allmän informationslinje om 120 poäng bör inrättas snarast,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att högskoleutbildning inom medieområdet bör förläggas till Karlstad fr.o.m. 1989/90.

1987/88:Ub720 av Margareta Mörck och Ulla Orring (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bibliotekaricutbildningen i Umeå.

1987/88:Ub807 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av högre konstnärlig utbildning i Malmö–Lund-regionen.

1987/88:Ub809 av Jan Hyttring och Bertil Jonasson (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen beslutar inrätta en treårig allmän informationslinje om 120 poäng vid högskolan i Karlstad fr.o.m. läsåret 1988/89,

3. att riksdagen beslutar inrätta en allmänpraktisk medielinje om 40 poäng vid högskolan i Karlstad fr.o.m. läsåret 1988/89.

1987/88:Ub815 av Ulla Tillander m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av en konsthögskola i Malmö–Lund-regionen.

Utskottet

Designlinjen

Enligt förslag i proposition 1985/86:100 bilaga 10 beslöt riksdagen vid 1985/86 års riksmöte att *designlinjen* om 170 poäng skall förläggas till universitetet i Umeå fr.o.m. läsåret 1988/89. Med anledning av en särskild skrivelse från universitetet i Umeå föreslår regeringen att starten för utbildningen senare läggas ett år för att medge en längre förberedelsestid.

Utskottet har inte något att erinra mot förslaget.

Informationsutbildning m.m.

Informationslinjen har under några år anordnats som lokal utbildningslinje vid högskolorna i Örebro, Växjö, Karlstad, Jönköping och Sundsvall-Härnösand. Dess längd växlar från 80 till 120 poäng. Det totala antalet nybörjarplatser är 114.

I fyra motioner föreslås att *informationslinjen inrättas som en allmän utbildningslinje*. I motion 1987/88:Ub626 (c) framhålls det att informationslinjen bör inrättas som allmän utbildningslinje om 120 poäng fr.o.m. den 1 juli 1988 och förläggas till högskolorna i Örebro, Växjö, Karlstad, Jönköping och Sundsvall-Härnösand (yrkande 40). I motion 1987/88:Ub694 (fp) pekar motionären på behovet av kontakt med forskningen inom informationsområ-

det och att forskningen på masskommunikationsområdet behöver en bredare bas för rekryteringen av forskare. Mot denna bakgrund finns det enligt motionären skäl som talar för att en allmän utbildningslinje inrättas och att utbildningen förläggs till åtminstone ett av de universitet där forskning inom området pågår. I motion 1987/88:Ub703 (m. fp) yrkande 2 yrkas att informationslinjen skall inrättas som en allmän utbildningslinje snarast. I motion 1987/88:Ub809 (c) yrkande 2 föreslås att utbildningen förläggs till Karlstad fr.o.m. läsåret 1988/89.

Utskottet vill erinra om att utbildningen på informationslinjen har viss anknytning till journalistutbildningen i högskolan. Journalistutbildningen har nyligen utretts av en särskild utredare som lagt fram förslag i betänkandet (SOU 1987:50) Högskolans journalistutbildning. Ärendet bereds för närvarande inom regeringskansliet, och en proposition avses föreläggas riksdagen i juni 1988. Regeringens förslag om journalistutbildningen, vilket även kan beröra utbildningen inom informationsområdet, bör enligt utskottets mening avvaktas. Med hänvisning härtill och till vad som i övrigt anförts i frågan i UbU:1986/87:20 (s. 5) föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub626 yrkande 40, 1987/88:Ub694, 1987/88:Ub703 yrkande 2 och 1987/88:Ub809 yrkande 2.

I tre motioner, nämligen 1987/88:Ub521(c, vpk) yrkande 1, 1987/88:Ub703 yrkande 3 och 1987/88:Ub809 yrkande 3 begärs att riksdagen fattar beslut om *förläggning av allmänpraktisk medielinje till högskolan i Karlstad*. Enligt motionärerna har kontakter etablerats mellan högskolan i Karlstad och Dramatiska institutet i Stockholm, där den aktuella utbildningen ges för närvarande. De hänvisar därvid till Dramatiska institutets anslagsframställning för budgetåret 1988/89 i vilken bl.a. föreslås att allmänpraktisk medielinje om 40 poäng och med 16 nybörjarplatser förläggs till högskolan i Karlstad fr.o.m. 1988/89. En lokalisering till en region med annan struktur inom kulturområdet än Stockholm skulle enligt motionärerna vara angelägen från kultur- och regionalpolitiska utgångspunkter. I motionerna 1987/88:Ub521 och 1987/88:Ub809 föreslås att utbildningen bör starta redan läsåret 1988/89 vid högskolan i Karlstad – i motion 1987/88:Ub703 först fr.o.m. läsåret 1989/90.

Utskottet vill erinra om att flera utbildningar inom kultur- och informationsområdet i allmänhet är utbildningar med relativt smala yrkessektorer på arbetsmarknaden. En spridning av dessa utbildningar över landet skulle enligt utskottets uppfattning kunna få negativa konsekvenser för utbildningens kvalitet. Kostnaden för 14 nybörjarplatser på den allmänpraktiska medielinjen kan beräknas till ca 715 000 kr. per år. UHÅ har inte fört fram förslaget i sin anslagsframställning för budgetåret 1988/89. Någon meddelansvisning för utbildningen har inte heller föreslagits i motionerna. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 1987/88:Ub521 yrkande 1, 1987/88:Ub703 yrkande 3 och 1987/88:Ub809 yrkande 3.

Bibliotekaricutbildning

Bibliotekaricutbildningen vid högskolan i Borås har innevarande läsår 220 nybörjarplatser. I årets budgetproposition föreslås 250 nybörjarplatser för

läsåret 1988/89. Höstterminen 1987 förlades tillfälligt 30 nybörjarplatser till universitetet i Umeå. Dessa elever skall slutföra sin utbildning där.

UbU 1987/88:26

I motion 1987/88:Ub720(fp) yrkas att UHÄ skall få i uppdrag att utreda möjligheterna att permanent bedriva *bibliotekarieutbildning vid universitetet i Umeå*. Som skäl härför pekar motionärerna på svårigheterna att rekrytera tillräckligt många elever till utbildningen i Borås. Inte minst har svårigheterna varit påfallande att intressera elever från norra Sverige för denna utbildning. En förläggning av bibliotekarieutbildningen till Umeå skulle enligt motionärerna bredda rekryteringsunderlaget, då även studerande med en grundutbildning från universitetet skulle kunna gå vidare till bibliotekarieutbildningen utan att behöva flytta. Nuvarande problem med forskningsanknytningen av utbildningen skulle genom en lokalisering av bibliotekarieutbildningen till universitetet i Umeå också lösas.

Utskottet behandlade ett liknande yrkande vid föregående års riksmöte (UbU 1986/87:20). Utskottet framhöll då att riksdagen inte borde ta ställning beträffande en permanent förläggning av bibliotekarieutbildningen till universitetet i Umeå med hänsyn till att en tillfällig lokalisering dit av utbildningen planerades för läsåret 1987/88. Erfarenheterna av den tillfälliga lokaliseringen av bibliotekarieutbildningen till universitetet i Umeå bör avvaktas, varför utskottet anser att det inte nu finns skäl för riksdagen att uttala sig i frågan. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 1987/88:Ub720.

Konstnärlig utbildning

I två motioner med regionalpolitiska syften – motionerna 1987/88:Ub807(m) yrkande 1 och 1987/88:Ub815(c) yrkande 3 – framhålls behovet av *högre konstnärlig utbildning i Malmö–Lund-regionen*. Motionärerna anför som skäl att högre utbildning inom bl.a. måleri, skulptur och grafik inte är företrädd i den södra högskoleregionen.

Utskottet vill erinra om att ärendet ännu så länge befinner sig på beredningsstadiet. I såväl detta som i andra sammanhang måste nationella avvägningar göras, eftersom resurserna är begränsade. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 1987/88:Ub807 yrkande 1 och 1987/88:Ub815 yrkande 3.

Bebyggelseantikvarisk utbildning

I motion 1987/88:Ub608(c) framförs förslag om *ökad ekonomisk satsning på bebyggelseantikvarisk utbildning vid Göteborgs universitet*. Motionärerna anser att anslaget per elevplats för närvarande är otillräckligt och att eleverna inte får fullgod kompetens, särskilt inte av mera teknisk och tillämpande natur. Den bebyggelseantikvariska linjen, som nära samverkar med konservatorlinjen, bör enligt motionärerna tilldelas resurser per årsstudieplats som ligger närmare denna linje än de historisk-filosofiska linjerna. Av detta skäl bör bidraget till den bebyggelseantikvariska linjen räknas upp med 1,5 milj.kr., vilket motsvarar 25 000 kr. ytterligare per årsstudieplats.

Utskottet konstaterar att det är styrelsen för universitetet som själv avgör efter lokala bedömningar fördelningen av medel på de olika utbildningslin-

jerna inom resp. sektorsanslag. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motion 1987/88:Ub608 delvis.

UbU 1987/88:26

Planeringsramar

Utskottet tillstyrker att riksdagen fastställer *planeringsramar* för sektorn för utbildning för kultur- och informationsyrken i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen.

Anslagsbeloppet

Utskottet har inte något att erinra mot medelsberäkningen under anslaget. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 och med avslag på motion 1987/88:Ub608 delvis till Utbildning för kultur- och informationsyrken för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 244 051 000 kr.

Hemställen

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *designlinjen vid universitetet i Umeå*
att riksdagen godkänner vad som i proposition 1987/88:100 föreslagits angående designlinjen vid universitetet i Umeå,
2. beträffande *inrättande av informationslinjen som allmän utbildningslinje*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub626 yrkande 40, 1987/88:Ub694, 1987/88:Ub703 yrkande 2, och 1987/88:Ub809 yrkande 2,
3. beträffande *förläggning av allmänpraktisk medielinje till högskolan i Karlstad*,
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub521 yrkande 1, 1987/88:Ub703 yrkande 3 och 1987/88:Ub809 yrkande 3,
4. beträffande *bibliotekarieutbildning vid universitetet i Umeå*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub720,
5. beträffande *högre konstnärlig utbildning i Malmö-Lund-regionen*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Ub807 yrkande 1 och 1987/88:Ub815 yrkande 3,
6. beträffande *ökad ekonomisk satsning på bebyggelseantikvarisk utbildning*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Ub608 delvis,
7. beträffande *planeringsramar*
att riksdagen fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1987/88:100,
8. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 och med avslag på

motion 1987/88:Ub608 delvis till *Utbildning för kultur- och informationsyrken* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 244 051 000 kr.

UbU 1987/88:26

Stockholm den 24 mars 1988

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Ylva Annerstedt (fp), Ingvar Johnsson (s), Barbro Nilsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Marita Bengtsson (s), Larz Johansson (c), Björn Samuelson (vpk), Hans Dau (m) och Marianne Andersson (c).

Reservationer

1. Inrättande av informationslinjen som allmän utbildningslinje (mom. 2)

Ylva Annerstedt (fp), Lars Leijonborg (fp), Larz Johansson (c) och Marianne Andersson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en etablering av informationslinjen som en allmän utbildningslinje med lokalisering till de fem högskolorna som för närvarande anordnar den med finansiering över LIE-anslaget är ett viktigt led i att konsolidera de nya högskolorna. Denna etablering bör ske snarast. På sikt bör även förutsättningar skapas för en anknytning av utbildningen till den forskning som pågår inom informationsområdet. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av motionerna 1987/88:Ub626 yrkande 40, 1987/88:Ub694, 1987/88:Ub703 yrkande 2 och 1987/88:Ub809 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *inrättande av informationslinjen som allmän utbildningslinje*

att riksdagen med anledning av motionerna 1987/88:Ub626 yrkande 40, 1987/88:Ub694, 1987/88:Ub703 yrkande 2 och 1987/88:Ub809 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

2. Förläggning av allmänpraktisk medielinje till högskolan i Karlstad (mom. 3)

UbU 1987/88:26

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Intresset för den allmänpraktiska medielinjen vid Dramatiska institutet är stort, och många kvalificerade ansökningar inges till denna linje. Sökande är personer från olika yrkeskategorier. Vissa har pedagogisk utbildningsbakgrund, andra har det inte. I likhet med motionärerna anser utskottet det väl motiverat att den allmänpraktiska medielinjen om 40 poäng med inriktning bl.a. på film/video, teater, stillbild och ljud inrättas vid högskolan i Karlstad. Utbildningen bör enligt utskottets uppfattning starta läsåret 1989/90 och ha 16 nybörjarplatser.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *förläggning av allmänpraktisk medielinje till högskolan i Karlstad*

att riksdagen med anledning av motionerna 1987/88:Ub521 yrkande 1, 1987/88:Ub703 yrkande 3 och 1987/88:Ub809 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

